

17 Αυγούστου 2014

Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία για τη στειρότητα

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Άμεση συνέπεια της αυστηρά κριτικής και καταδικαστικής ηθικής αντιμετώπισης των τεχνικών παρεμβατικής γονιμοποίησης αποτελεί η στάση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας έναντι των άτεκνων ζευγαριών και της επιστημονικής έρευνας για τη στειρότητα.

Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία αναγνωρίζει τη στειρότητα ως δοκιμασία δύσκολη[1]. Για το λόγο αυτό, χωρίς να διαλεχτεί με τα άτεκνα ζευγάρια περί των υπάρχουσών σήμερα ιατρικών δυνατοτήτων[2], καλεί από τη μια την κοινότητα των πιστών να κατανοήσει τον πόνο εκείνων που αδυνατούν να γίνουν γονείς και να τους στηρίξει κι από την άλλη καλεί το ζευγάρι να κατανοήσει ότι η συζυγική ζωή έχει αξία και χωρίς την τεκνογονία και να εκλάβει τη στειρότητα ως ευκαιρία πνευματικής καρποφορίας και παροχής σημαντικών υπηρεσιών στη ζωή των ανθρώπων, όπως βοήθεια σε φτωχούς, οικογένειες ή παιδιά με ειδικές ανάγκες, εκπαιδευτικό έργο[3]

Ωστόσο, προτείνει στα άτεκνα ζευγάρια να καταφεύγουν σε θεραπείες που αποσκοπούν σε άρση των εμποδίων της φυσικής γονιμοποίησης ή σε ιατρική παρέμβαση, που σέβεται την αξιοπρέπεια των προσώπων και βοηθά τη συζυγική πράξη για να διευκολυνθεί η απόδοσή της ή ο στόχος της τη στιγμή που έχει πραγματοποιηθεί κανονικά αλλά και στην υιοθεσία, η οποία θα πρέπει να ενθαρρύνεται, να προωθείται και να διευκολύνεται νομοθετικά για ν' αποκτήσουν πολλά παιδιά οικογένεια, η οποία θα συμβάλλει στην ομαλή τους ανάπτυξη[4]. Μάλιστα, απαιτεί από τις πολιτικές αρχές και τον νομοθέτη σε διεθνές επίπεδο να μεριμνήσουν για την έκδοση νόμων που θ' αφορούν τις τεχνικές της παρεμβατικής γονιμοποίησης. Οι νόμοι αυτοί για την προαγωγή της κοινωνικής ειρήνης και της δημόσιας τάξης θα πρέπει ν' αποτρέπουν την ανεξέλεγκτη εφαρμογή των τεχνικών τεχνητής μετάδοσης ζωής και του πειραματισμού, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε απρόβλεπτες και καταστροφικές συνέπειες για την κοινωνία των πολιτών, να εξασφαλίζουν το σεβασμό και την προστασία του απαραβίαστου δικαιώματος στη ζωή του κάθε ανθρώπου, των δικαιωμάτων της οικογένειας και του γάμου, καθώς και του δικαιώματος του παιδιού να συλληφθεί, να γεννηθεί και ν' ανατραφεί μέσα στην οικογένεια, το οποίο δεν μπορεί να εξασφαλίσει μόνο η προσφυγή στην ατομική συνείδηση και στον αυτοπεριορισμό του επιστήμονα κι ακόμη να επιβάλλουν κυρώσεις για κάθε σκόπιμη παραβίαση των δικαιωμάτων αυτών μέσω της εφαρμογής των τεχνικών τεχνητής γονιμοποίησης. Παράλληλα, απαιτεί από κάθε άνθρωπο καλής θέλησης, ως εργαζόμενο και πολίτη, να δραστηριοποιηθεί για την αναθεώρηση νόμων, που δεν προστατεύουν τον άνθρωπο στην αρχή της ζωής του.

Τέλος, εστιάζει το ενδιαφέρον της και στην έρευνα, η οποία στοχεύει στην

πρόληψη των αιτιών της στειρότητας και τη διόρθωση αυτής και προτείνει να ενθαρρύνονται οι ερευνητές στην έρευνα του είδους αυτού, ώστε να μπορούν τα ζευγάρια να τεκνοποιούν με τρόπο που διασφαλίζει την αξιοπρέπεια τη δική τους, του παιδιού που θα γεννηθεί και της ίδιας της αναπαραγωγής[5].

Βέβαια, η ύπαρξη επίσημης Ρωμαιοκαθολικής τοποθέτησης έναντι της παρεμβατικής γονιμοποίησης τόσο σε επίπεδο ηθικής αξιολόγησης όσο και σε επίπεδο ηθικής πρότασης και ποιμαντικής πράξης δεν εμποδίζει Ρωμαιοκαθολικούς θεολόγους να επιδεικνύουν ποιμαντική ευαισθησία και να τοποθετούνται θετικά έναντι της ομολογής τεχνητής σπερματέγχυσης και της ομολογής εξωσωματικής γονιμοποίησης. Οι εν λόγω θεολόγοι δέχονται την ομολογή τεχνητή σπερματέγχυση ως ηθικά επιτρεπτή θεραπευτική επέμβαση προς άρση της ατεκνίας, η οποία βοηθά ν' αποκατασταθεί το αδιάλυτο της συζυγικής αγαπητικής ένωσης και της τεκνογονίας, δεν επηρεάζει αρνητικά την αξιοπρέπεια του παιδιού, αφού αυτή εξαρτάται όχι από τη σύλληψη αλλά από την ανατροφή, είναι δικαιολογημένη από τη συζυγική κοινωνία αγάπης και την κοινή επιθυμία απόκτησης τέκνου αλλά και προτιμότερη από την ατεκνία. Ωστόσο, θέτουν ως προϋποθέσεις για την αποδοχή της να αποτελεί τη μόνη δυνατή λύση για απόκτηση παιδιού και το παιδί που θα γεννηθεί ν' αποτελεί κοινή επιθυμία των συζύγων, να εκφράζει και να ολοκληρώνει την αγάπη τους. Ως ηθικά επιτρεπτή θεραπευτική επέμβαση προς άρση της ατεκνίας, που αποσκοπεί στη δόξα του Θεού, δέχονται και την ομολογή εξωσωματική γονιμοποίηση, αρκεί να εφαρμόζεται υπό προϋποθέσεις, όπως ν' αποτελεί τη μόνη λύση για απόκτηση τέκνου, να υπάρχει ενημέρωση για πιθανότητα πολύδυμης κύησης και δυσμορφίας κάποιου εμβρύου, καθώς και εκδήλωση προθυμίας για ανατροφή πολύδυμων ή ανάπηρων τέκνων, να μην τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη ζωή και η σωματική ακεραιότητα[6].

Αντίθετα, χαρακτηρίζουν την ετερόλογη σπερματέγχυση και εξωσωματική γονιμοποίηση ως μορφή μοιχείας, προβάλλουν τις αρνητικές επιπτώσεις αυτών στην ψυχολογία του ζεύγους και συνιστούν την αποφυγή τους. Ελάχιστοι από αυτούς προβληματίζονται ή αποδέχονται ως λύση στο πρόβλημα της ατεκνίας όχι μόνο την ετερόλογη σπερματέγχυση αλλά και την ετερόλογη εξωσωματική γονιμοποίηση υπό προϋποθέσεις και κατόπιν της ύπαρξης σημαντικού λόγου με το σκεπτικό ότι ειδικά στα ζευγάρια που υπάρχει καλή σχέση το παιδί μπορεί να γίνει σύμβολο ενότητας, στο οποίο μέσω της ανατροφής διοχετεύεται η συζυγική αγάπη [7].

Μάλιστα, η ποιμαντική ευαισθησία των Ρωμαιοκαθολικών θεολόγων που τοποθετούνται θετικά έναντι της παρεμβατικής γονιμοποίησης φτάνει στο σημείο να επιχειρούν να ξεπεράσουν το ανυπέρβλητο για τη Ρωμαιοκαθολική ηθική

εμπόδιο της δι' αυνανισμού λήψης σπέρματος. Έτσι, κάποιοι δεν διακρίνουν στον αυνανισμό ανήθικη πρόθεση, αφού αποσκοπεί στη γέννηση παιδιού και τον επιτρέπουν συνήθως με την προϋπόθεση να διατηρείται φανταστικά η συζυγική πιστότητα, ενώ κάποιοι άλλοι προτείνουν την αντικατάστασή του με ηλεκτρική διέγερση του νεύρου, ώστε ο σύζυγος να μην αγγίζει το γεννητικό μόριο ή τη συλλογή σπέρματος σε ειδικό δοχείο ή προφυλακτικό στα πλαίσια της συζυγικής πράξης για να διατηρείται με τον τρόπο αυτό η φυσική τάξη της αναπαραγωγής[8]

Παρατήρηση: Συνεχίζουμε την παρουσίαση σε σειρά άρθρων της μελέτης σχετικά με την Παρεμβατική Γονιμοποίηση της καθηγήτριας Μ.Ε. και θεολόγου, Χαρίκλειας Φωτοπούλου. Πρόκειται για αναθεωρημένη έκδοση του κειμένου το οποίο κατατέθηκε στο ΕΑΠ ως μεταπτυχιακή - διπλωματική εργασία με επιβλέποντες τους κ. Ν. Κόϊο και Ντ. Αθανασοπούλου

[1] Σύνοδος για το δόγμα της πίστης *Donum Vitae*, διαδικτυακός τόπος: http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith.doc_19870222_human_life_en.html (ανάκτηση 04-02-2013)

[2] Α. Κεσελόπουλος, «Θεολογική αποτίμηση και ποιμαντική προσέγγιση στις προκλήσεις της βιοηθικής», *Πνευματική Διακονία* 10, σελ. 11.

[3] Σύνοδος για το δόγμα της πίστης *Donum Vitae*, διαδικτυακός τόπος: http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith.doc_19870222_human_life_en.html (ανάκτηση 04-02-2013)

[4] Σύνοδος για το δόγμα της πίστης, *Dignitas Personae*, διαδικτυακός τόπος: http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith.doc_20081208

(ανάκτηση 04-02-2013)

[5] Σύνοδος για το δόγμα της πίστης *Donum Vitae*, διαδικτυακός τόπος: http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith.doc_19870222_human_life_en.html (ανάκτηση 04-02-2013)

[6] Μ. Βάντσος, *Θέματα Βιοηθικής. Η θέση της ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας*, Διδακτορική Διατριβή, Θεσσαλονίκη 2002, σελ. 195-199, 205, 206.

[7] Στο ίδιο, σελ. 209, 210.

[8] Β. Φανάρας, «Έπηρεάζεται ή Όρθόδοξη θεολογική σκέψη από τις έτερόδοξες θέσεις καί απόψεις για τό θέμα τής ιατρικά υποβοηθούμενης ανθρώπινης αναπαραγωγής;», *Σύναξη* 68, σελ. 56, 57.